

craic

— kalervo lahdenmäki —
irlannissa

kimmo matero

*"**Craic** (/kræk/ KRAK) or **crack** is a term for news, gossip, fun, entertainment, and enjoyable conversation, particularly prominent in Ireland. It is often used with the definite article – the craic – as in the expression "What's the craic?" (meaning "How are you?" or "What's happening?"). The word has an unusual history; the Scots and English crack was borrowed into Irish as craic in the mid-20th century and the Irish spelling was then reborrowed into English. Under either spelling, the term has great cultural currency and significance in Ireland."*

(<https://en.wikipedia.org/wiki/Craic>)

Kimmo Matero

Craic

- Kalervo Lahdenmäki Irlannissa -

© 2020 Kimmo Matero

Kannen suunnittelu: Viestintätoimisto Kiteytin

Sisuksen taitto: Viestintätoimisto Kiteytin

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-3631-9

Y K S I

Ruislintu räähki korvissani. Raotin silmiäni. Missään ei näkynyt tähtkäpäitä. Eikä liioin täysikuuta.

Annoin silmäluomen lervahtaa takaisin lepoasentoon. En siis ollut Eino Leinon runossa, vaan huomattavasti mielikuvituksettomammin omassa sängyssäni. Eipä siinä mitään, en oikein runoista pitänytkään. "Vänrikki Stoolia" olin pakon edessä suostunut yläasteen juhlassa kaksi säkeistöä lausumaan, mutta siihen runourani oli päättynytkin.

Seuraavaksi digitaaliseksi rihkamakaupassa mainostettu rannekelloni alkoi piipittää siihen korealaisessa tehtaassa ohjelmoitua melodiasa. Kellon sointi oli sen verran ärsyttävä, että oli pakko nousta katkaisemaan keskieuropalaisen säveltäjän orkesteriteoksesta redusoitu yksiääninen uikutus alkuunsa. Mutta sehän se kai oli herätyskellon tehtäväkin.

Vilkaisin kellon edistyksestä kvartsikidenäyttöä. 5:35, kuten pitikin. Alkusyksyn yksi toisensa jälkeen pimeämmät aamut saivat hetken vain tuntumaan aikaisemmalta kuin se olikaan.

Keittiön pöydällä palkkapäivää odottavat laskut vetivät minut ylös sängystä ja kahvinkeitTIMEN ääreen. Mukillinen vettä säiliöön, kaksi mitallista Juhla-Mokkaa suodattimeen ja perkolaattori porisemaan. "Paulig teki merkkivuotensa kunniaksi juhlamokan", olisi työkaverini Late tässä vaiheessa todennut. Ensimmäisillä työpaikan kahvitauoilla lohkaus oli naurattanut, mutta kesän edetessä sekä se, että lukemattomat vastaavat, olivat menettäneet uutuudenviehätyksensä. Huomasin alkaneeni keittää aamukahvit kotonani, ennen lajittelukeskukselle lähtöä. Joku aamu veisin sinne vielä Costa Ricaa. Katsottaisiin, millainen juttu siitä lohkeaisi. Toisaalta, sitten joutuisin myös itse juomaan sitä. Hylkäsin suunnitelman saman tien, koska tarinassa ei olisi voittajia.

Edellisen vuokralaisen keittiön ikkunaan asentama elohopeamittari näytti vain kuutta lämpöastetta. Puin Hard Rock Café Dublin -logolla varustetun T-paidan ylle Michiganin yliopistoa mainostavan pitkähihaisen. Sitten kiskoin mikkeliLäisen urheiluseuran verryttelytakin edellisten päälle. Mietin, että vain yhdessä näiden logojen mainostamista paikoista olin oikeasti käynyt. Mutta eipä nyt oltukaan matkailunedistämiskeskuksen asialla, vaan valmistautumassa päivän palkkatöihin. Jonain päivänä kerrospukeutuminen olisi varmaan trendikästäkin, mutta omassa arjessani sen lähtökohta oli puhtaasti käytännöllinen. Vaikka töissä tulisi kierroksen edetessä lämmin, alkumatkastakaan ei olisi mukava palella.

Eipä silti, pidin kyllä alkusyksystä. Maiseman syvistä värisävyistä, jotka kielivät kohta alkavasta ruskasta. Jakelukierroksen sai tehdä aivan rauhassa, ei ollut loma- tai humalaisia tiellä. Eikä ollut enää hytysiäkään, mutta ei toisaalta vielä luntakaan liukastamassa asfalttia. Reittiä saattoi askeltaa väliin juostenkin. Ja kun ilma oli raikas, ajatuskin

juoksi jotenkin paremmin. Ei tarvinnut pelätä, että Seppäläisen Laura saisi Lappalaisen Seurat.

Ajattelin, että siinä oli varmaan verenkierrollakin enemmän töitä, kun hiukan palelsi; eiköhän se pumpannut ajatuksiakin aivoihin ripeämmin? En tiennyt varmaksi, mutta sen tiesin, että Sirpa ei syksyistä tykännyt. "Jää sitten tänne palelemaan", se oli huutanut ovelta. Mutta eivätne ne syksyt varmaan Kouvolassa sen kummempia olleet.

KAKSI

Lehtien lajittelu oli aika suoraviivaista puuhaa, mutta kirjeiden ja postikorttien kanssa sai olla tarkempi. Kirjoittivat osoitteet niin epäselvällä käsialalla nykyään. Meni ällät ja iit helposti sekaisin kuin entisellä ylioppilaalla. Etenkin, kun olin muualta paikkakunnalle muuttanut, enkä voinut katujen nimien arvaamisessa pohjautua kokemusperäiseen historiatietoon.

Postiljooniksi pestautuminen oli ollut Sirpan idea. Seurustelun alkuhuuman saatua seurakseen ripauksen realismia olimme todenneet, että minun muuttoni Sirpan nurkkiin olisi kätevä ratkaisu moneen käytännön ongelmaan. Työpaikkakin oli tullut vastaan enteellisesti Sirpan postilaatikosta löytyneen ilmoituksen muodossa. Ja olihan posteljoiminen myös jopa koiranulkoilutusta kattavampi tapa tutustua uuteen kotiseutuun. Oppi nopeasti, millaista väkeä Haka-yhtymän vastikään 70-luvulla rakennuttamissa vuokrakerrostaloissa ramppasi ja mihin vuorokauden aikaan. Kenellä 40-luvulla rakennetuissa, mansardikattoisissa puutaloissa asuvista perheistä oli koiria ja kuka hemmetti niistä piti ne irrallaan. Minkävärisillä tiilillä vuoratussa

suunnikkaassa kukakin kunnanviskaali asui, ja kuka sellaista vasta rakensi.

Sujautin jälleen yhden kirjeen lokerikkoon ja otin seuraavan käteeni. C6-kokoinen, valkoinen. Kahdesta nurkasta rypistynyt peruskuori. Postileima painettuna hiukan vinoon torneja vilisevän postimerkin päälle. Leiman takia jäi epäselväksi, oliko kuvassa Puijo vai Näsinneula. Varmistin pari kertaa, että olin tulkinut vastaanottajan osoitteen oikein, ja asetin kuoren lokerikkoon, jonka yläpuolella luki "Pihlajatie".

Pinnistelin takaisin työrytmiin. Ensin kirjeet ja kortit aakkosjärjestyksen mukaisiin lokerikkoihin, sitten aikakaus- ja sanomalehdet. Yllättävän monta miestenlehteä, ottaen huomioon, että kukaan ei niitä myöntänyt lukevansa. Suomen Kuvalehdet paikkakunnan älyköille, äidinkielen lehtori Luttiselle ja Lions Clubin Kekäläiselle. Monta Maaseudun tulevaisuutta siihen ilmeisesti vielä uskoville. Hevoshulluja nuorisolle - hulluista lehmistähän ei tuolloin tiedetty vielä mitään. Sirpan vanhemmille Valitut Palat. Pari valittua sanaa olisin heidän tyttärestäänkin voinut sanoa, mutta itseäni vastaan sekin olisi kuitenkin kääntynyt.

Kun jakelualueeni alkuosan paperituotekavalkadi oli järjestelty lokerikoista postilaukkuun, pääsin lähtemään 11 kilometrin kierrokselleni. Helkama Jääkärin siviiliversio nitkahteli alkumatkasta lastin alla, mutta norjeni kuorman kevetessä. Pyörä oli suunniteltu metalliseksi suomenhevoseksi: säätiloista, maastonmuodoista ja lähes lastin koosta riippumatta se paineli vankkumattomasti tehtävässään eteenpäin. Polkea sai tasapuolisesti sekä ylä- että alamäet.

Late ei voinut käsittää innokkuuttani pyöräilyyn. Itse hän tuprutteli lenkinsä läpi 70-luvun puolella hankkimallaan pappa-Tunturilla. Sellaisella uudemman mallisella, jonka kulmikas bensatankki sopi keskustaan nousseiden Osuus- ja

T-kaupan kenkälaatikoidenkin muotokieleen. Siniharmaa savu kertoi hänen mukaansa kuntalaisille kätevästi, missä postinkantaja kulloinkin kierteli.

Postinkantajan työ oli intensivistä, mutta toisaalta myös ajankäytöllisesti tehostettua. Neljän tunnin päästä päivän urakka oli valmis. Taittelin Pihlajatie muun postin joukosta erilleen ottamani kirjeen taskuuni.

- Mitäs Kalervo, lenkillekö sitten? kuului Laten tupakan kellastuttamien hampaiden välistä kähisty kysymys takaani.

- Niin kuin et tietäisi. Lähde sinä vain Matkahuollon baariin etsimään kadonnutta kilpailukykyäsi.

- Säkään mikään maratonin euroopanmestari ole, tuhahti Late, nosti housujaan ja lähti sätkää käärien tallustamaan linja-autoasemalle päin.

Late oli tietenkin oikeassa. Aiempaan viikonloppumuusikon elämäni kuntoilu ei ollut juuri kuulunut, eikä edellisvuonna lehahtanut lempi ollut jättänyt vapaa-ajan ongelmia, vaikka oli saanut minut muuttamaan aktiiviselta pääkaupunkiseudulta naisen perässä passiivis-rauhalliseen hämäläiseen taajamaan. Mutta siitä saakka, kun Sirpa elokuun alussa lähti, olin käynyt juoksemassa metsässä lähes päivittäin. Puolen tunnin, tunnin, jopa puolentoista tunnin lenkkejä. Ropisevassa rankkasateessa, puiden siluettien siivilöimässä sumussa, ahdistavassa auringonpaisteessa. Useimmiten suoraan töiden jälkeen, ettei tarvinnut heti mennä tyhjiin kotiin Pihlajatielle. Metsäterapiassa ei sitä paitsi tarvinnut kuunnella viimeistä sanaani toistelevia, tuntiveloitteisia empaatikkoja, eikä se maksanut juuri lenkkitosuja enempää.

Olin päättänyt näyttää Sirpalle, että hänen lähtönsä ei minua liikuttaisi, vaikka nimenomaan liikkumaanhan se minut oli pistänyt. Halusin myös todistaa pomolleni, että hyväkuntoinen postinkantaja Lahdenmäki olisi Latea luotettavampi resurssi. Muuttotappiokunnassa postin

Kotimaa saa jälleen jäädä taakse, kun tanssimuusikko Kalervo Lahdenmäki singotaan 80-luvun alkupuolella Irlannin vihreälle saarelle, tällä kertaa ystävyyskuntatoimintaa käynnistämään.

Kalervo saa huomata, että on sitä kotiseutuhenkeä muuallakin: Irlannin tasavaltalaisarmeijan avustajaksi päätyminen kiinnittää viranomaistenkin huomion, ja terroriteot muuttavat mukavan kulttuurimatkan luonteen tavallista jännittävämmäksi.

Muusikkona Kalervo tulee tällä kertaa tutustuneeksi Irlannin perinteikkääseen kansanmusiikkiin. Mutta saako vanha soittokaveri matkalla selville isänsä henkilöllisyyden?

*Esikoiskirjailija iskee jälleen:
"Kalervo Lahdenmäen tarinaa
riittää näemmä useammaksikin
kirjaksi. Oli pakko tehdä toinen
esikoisteos."*

- Kimmo Matero

